

LVII.

B e t æ n k n i n g

over

Forflag til Lov om Fæstegodsets Overgang til Selveiendom.

(Afgiven af Landstingets Udvalg den 23de April 1870.)

Medens der i Udvalget ikke har været nogen Meningsulighed om, at Fæstegodsets Overgang til Selveiendom er et Formaal, der, saalænge det ikke fuldstændigen er blevet naaet, ingenstunde bør tabes af Sigte af Lovgivningsmagten, er derimod et overveiende Fleertal af Udvalget (de Undertegnede Estrup, S. Jacobsen, Krieger, Larsen, Lehmann, Rosenørn-Teilmann, Sehestedt, Juul og Assing) af den Anskuelse, at der i det foreliggende Lovforslag ikke kan findes et brugbart Grundlag for en Lovforanstaltning, der skulde virke hen til dette Formaalets Opnaaelse, og at der derfor vil være Grund for Thinget til at standse Forslagets videre Overveelse og gaae over til den næste Sag paa Dagsordenen. I Henseende til Affattelsen af den motiverede Dagsorden, hvorved Sagens Behandling vilde være at standse, er der imidlertid en Divergens imellem Medlemmerne af det anførte Fleertal, og tvende af disse (Larsen og Lehmann) troe at burde foreslaae Forandringer i den Dagsorden, til hvilken det af de øvrige 6 ovennævnte Medlemmer bestaaende Udvalgsfleertal anbefaler Thinget at slutte sig. Om den Betragtningssmaade, der i det Væsentlige er fælles for det sidstnævnte Fleertal, skal dette tillade sig følgende Bemærkninger.

Lovforslaget er fremtraadt som støttende sig til en af begge Rigsdagens Afdelinger i Maret 1856 vedtagen motiveret Dagsorden, der, fremhævende Ansætteligheden af en Afgjø-

relse, der kunde bevirke Fæstevæsenets Ophør, indtalte, at en saadan Afgjørelse under de foreliggende Forhold formentligen vilde kunne opnaaes ved, at det blandt Andet fastsattes, at det i Tilfælde af Fæstledigheds skulde staae Fæstegaardmandens Efterladte, naar de ikke med Godseieren kunde enes om en anden Ordning, frit for at fordre Gaarden solgt til Selveiendom ved offentlig Auction, saaledes at $\frac{1}{4}$ til $\frac{1}{3}$ af Kjøbesummen indbetales i Statskassen, for derefter af denne at udbetales til bemeldte Efterladte. Med Hensyn til denne Udtalelse er det imidlertid at mærke, at det af de Forhandling, der forudgik dens Vedtagelse, fremgaaer, at en stor Deel af dem, der ved deres Stemmer bidroge til Vedtagelsen, ingenlunde have været blinde for, at der i flere Henseender, og navnlig fra Godseiernes Side, kunde gøres grundede Indvendinger imod den i Udtalelsen liggende Opfordring til Regjeringen, men at Grunden til, at de deeltog i Opfordringen, var den, at der forelaae Omstændigheder, der havde bragt dem til at vente, at saadanne Indvendinger ikke vilde fremkomme, og at de under denne Forudsætning meente, at det kunde have sin Nytte, at Regjeringen gjorde et Forsøg paa at give den indtalte Tanke et Lovudkastets Form, for saaledes at faae den undergivet en grundigere Prøvelse. Men Forventningen om, at ialtfald foreløbig ingen Indvendinger vilde fremkomme, skuffedes aldeles, og ligesom Regjeringen kom til det Resultat,